

Näyttötutkinnon perusteet

**JALKINEALAN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2004**

© Opetushallitus 2005

Taitto: Layout Studio Oy/Marke Eteläaho

ISBN 952-13-2318-3 (nid.)

ISBN 952-13-2319-1 (pdf)

Editat Prima Oy, Helsinki 2005

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 37/011/2004

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 10.12.2004

Voimassaoloaika 1.1.2005 alkaen toistaiseksi

Säännökset joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Kumoo määräyksen nro 130/011/1995

Muuttaa määräystä nro

JALKINEALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt jalkinealan erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2005 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Opetusneuvos

Annamaija Aro

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus.....	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	JALKINEALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	9
	1 § Tutkinnon osat	9
3	Luku	
	JALKINEALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
	1 § Ammattitaitovaatimukset.....	10
	2 § Tuotesuunnittelu	12
	3 § Leikkuu	13
	4 § Päällisen valmistus ja korjaus	14
	5 § Lestitys tai päällisen muokkaus	15
	6 § Pohjaus- ja korkotyöt.....	16
	7 § Viimeistely.....	17
	8 § Komponenttien valmistus.....	18
	9 § Kunnossapito.....	19
	10 § Apuvälineiden valmistus	20
	11 § Tuotannon suunnittelu.....	21
	12 § Materiaalitoiminnot.....	22
	13 § Asiakaspalvelu	23
	14 § Yrittäjyys	24
	15 § Erikoistyöt.....	25
	16 § Ammattitaidon osoittamistavat pykälissä 2 – 15	25

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintointojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakoehjoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näytöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

---

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

JALKINEALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Jalkine- ja suutarimestarin tutkinto muodostuu seuraavasti:

Tutkinnon suorittaja valitsee yhden kolmesta suuntautumisalasta:

- Jalkineen korjaus (suutarimestari)
- Jalkineiden teollinen valmistus (jalkinemestari)
- Jalkineiden käsityömäinen valmistus (jalkinemestari)

Kukin suuntautumisala sisältää 14 osaa. Tutkinnon osien nimet ovat kaikissa suuntautumisaloissa samat, mutta sisällön painotus vaihtelee valitun suuntautumisalan mukaan siten, kuin kunkin tutkinnon osan arvioinnin kohteissa on esitetty.

Tutkintoon vaaditaan vähintään neljän (4) tutkinnon osan hyväksytyä suorittamista.

Tutkinnon osat ovat:

- Tuotesuunnittelu
- Leikkaus
- Päällisten valmistus ja korjaus
- Lestitys tai päällisen muokkaus
- Pohjaus- ja korkotyöt
- Viimeistely
- Komponenttien valmistus
- Kunnossapito
- Apuvälineiden valmistus
- Tuotannon suunnittelu
- Materiaalitoiminnot
- Asiakaspalvelu
- Yrittäjyys
- Erikoistyöt. Erikoistyö voi sisältää lähes minkä hyvänsä erikoistyön, kunhan se on sidoksissa jalkinealaan.

Tutkinnon suuntautumisala merkitään tutkintotodistukseen seuraavasti:

SUUTARIMESTARI, jalkinekorjaus
JALKINEMESTARI, jalkineiden teollinen valmistus
JALKINEMESTARI, jalkineiden käsityömäinen valmistus

3 Luku

JALKINEALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § Ammattitaitovaatimukset

---

a) Tutkinnon osille yhteiset sekä suuntautumisalakohtaiset ammattitaitovaatimukset

JALKINE- JA SUUTARIMESTARIN PERUSOSAAMISTASO

Tutkintoon osallistuva osaa jalkineiden valmistuksen historiaa ja jalkinetuotannon eri menetelmiä.

Hän tietää jalkineiden valmistuksessa yleisesti käytettävät materiaalit ja osaa jalkineiden eri kokonumerointi järjestelmät. Hän tuntee jalan anatomian perusteet sekä tietää erilaisten jalkineiden vaikutuksen jalan toimivuuteen. Hän osaa jalkineiden yleiset huolto- ja korjaustoimenpiteet. Hän osaa työssään hyödyntää laaja-alaista perusosaamistaan ja pystyy ottamaan huomioon perusasioiden vaatimukset kaikissa työtehtävissä.

SUUNTAUTUMISALAN MUKAINEN PERUSAMMATTITAITOTASO

* JALKINEKORJAUS

Tutkinnon suorittaja osaa jalkineiden ja muiden nahkatuotteiden yleisemmät korjausmenetelmät ja kenkärakenteet ja pystyy tekemään niihin muutoksia. Hän tuntee kaavoituksen ja jalkineiden mitoituksen perusteet ja osaa hyödyntää tätä tietoa korjaustoimenpiteissä. Tutkinnon suorittaja osaa laatia korjaussuunnitelman korjattavasta tuotteesta ja esittää sen asiakkaalle. Hän osaa valita, käsitellä ja työstää oikein kussakin korjaustyössä käytettävät materiaalit. Korjaustyössään hän pyrkii laadukkaaseen lopputulokseen, jossa valitut materiaalit, mittasuhteet ja rakenne muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Hän huolehtii koneista ja työvälineistä sekä työympäristönsä järjestyksestä. Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ajankäyttöään ja hän hallitsee korjaustöidensä hinnoittelun. Hän osaa työssään hyödyntää perusosaamistaan ja pystyy ottamaan huomioon perusasioiden vaatimukset kaikissa jalkineen korjauksen työtehtävissä sekä pystyy jakamaan osaamistaan alalle aikoville.

* JALKINEIDEN TEOLLINEN VALMISTUS

Tutkinnon suorittaja ymmärtää teollisen jalkinevalmistusprosessin eri työvaiheet ja menetelmät.

Hän tuntee jalkineiden teollisessa valmistuksessa käytettävät yleisimmät koneet ja laitteet ja osaa käyttää niitä.

Tutkinnon suorittaja osaa kaavoituksen ja jalkineiden mitoituksen perusteet ja tuntee teollisessa valmistuksessa yleisesti käytetyt raaka-aineet ja materiaalit.

Tutkinnon suorittaja toimii työssään kustannustehokkaasti ja osaa toimia yhteistyössä työyhteisön muiden jäsenien kanssa. Hän huolehtii työvälineistä sekä työympäristönsä järjestyksestä. Hän osaa työssään hyödyntää perusosaamistaan ja pystyy ottamaan huomioon perusasioiden vaatimukset kaikissa teollisen valmistuksen työtehtävissä.

* JALKINEIDEN KÄSITYÖMÄINEN VALMISTUS

Tutkinnon suorittaja ymmärtää käsityömäisen jalkinevalmistusprosessin eri työvaiheet ja menetelmät. Hän tuntee valmistuksessa käytettävät työkalut ja laitteet. Hän huolehtii työvälineistä sekä työympäristönsä järjestyksestä. Tutkinnon suorittaja tuntee kaavoituksen ja jalkineiden mitoituksen perusteet ja tuntee käsityömäisessä valmistuksessa yleisesti käytetyt raaka-aineet ja materiaalit. Tutkinnon suorittaja toimii työssään kustannustehokkaasti, tuntee valmistamiensa tuotteiden kustannustekijät ja hallitsee valmistamiensa tuotteiden hinnoittelun.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömäinen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa jalkineen tai muun tuotteen mitoituksen ja kaavoituksen perusteet • tietää miten jalan anatomiset ominaisuudet otetaan huomioon lopputuotteessa • tuntee eri kenkärakenteet ja tietää eri rakenteiden erityispiirteiden vaikutuksen korjaustoimintaan • pystyy valmistamaan tuotteen laatimiensa työohjeiden mukaisesti • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa kaavoittaa ja sarjoa mallin teollista valmistamista varten • tietää miten jalan anatomiset ominaisuudet otetaan huomioon lopputuotteessa • tuntee yleisimmät tuotesuunnittelun työtavat ja tietää niiden merkityksen osana valmistusprosessia • tuntee malliston kokoamiseen liittyvät tehtävät • osaa mallinsuunnittelu- menetelmät ja pystyy mallinsuunnittelun keinoin vaikuttamaan koko prosessin onnistumiseen • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa kaavoittaa ja sarjoa mallin käsityömäistä valmistamista varten • tietää miten jalan anatomiset ominaisuudet otetaan huomioon lopputuotteessa • tuntee yleisimmät tuotesuunnittelun työmenetelmät ja tietää niiden vaikutuksen käsityömäisessä valmistuksessa • tuntee malliston kokoamiseen liittyvät tehtävät • osaa mallinsuunnittelu- menetelmät ja pystyy mallinsuunnittelun keinoin vaikuttamaan koko prosessin onnistumiseen • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa jalkineiden tai muun tuotteen leikkuun asettelun ja perusleikkuutavat • tuntee leikkuussa käytettävät työtavat ja tietää leikkuun vaatimukset valmiin jalkineen tai muun tuotteen kannalta • pystyy suoriutumaan eri materiaalien leikkuutehtävistä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden ja työkalujen säätö- ja huoltotoista • pystyy leikkuutyössä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa jalkineiden leikkuun asettelun ja perusleikkuutavat • tuntee teollisessa leikkuussa eri materiaaleille käytettävät työtavat ja tietää leikkuun vaatimukset valmiin tuotteen kannalta • pystyy suoriutumaan leikkuutehtävistä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista • pystyy leikkuutyössä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa jalkineiden leikkuun asettelun ja perusleikkuutavat • tuntee käsityömaisessä leikkuussa käytettävät työtavat ja tietää leikkuun vaatimukset valmiin tuotteen kannalta • pystyy suoriutumaan leikkuutehtävistä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista • pystyy leikkuutyössä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa yleisimmät päällisen korjauksessa tarvittavat työvaiheet • tuntee päällisen korjauksessa tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää miten päällisen korjaus vaikuttaa valmiiseen jalkineeseen • pystyy suoriutumaan uuden päällisen tai sen osan rakentamisesta vanhaan jalkineeseen huomioiden asiakkaan mielipiteen siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä • pystyy päällisen valmistuksessa vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko jalkineenkorjaus- tai muutosprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa valmistaa päällisen teollisia työtapoja käyttäen työohjeiden mukaisesti • tuntee päällisen valmistuksessa tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää miten päällisen valmistus vaikuttaa valmiiseen jalkineeseen • pystyy suoriutumaan päällisen valmistuksen useimmista yleisesti käytössä olevista työvaiheista hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä • pystyy päällisen valmistuksessa vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa valmistaa päällisen käsityömaisia valmistustapoja käyttäen • tuntee päällisen valmistuksessa tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää, miten päällisen valmistus vaikuttaa valmiiseen jalkineeseen • pystyy suoriutumaan päällisen valmistuksen useimmista yleisesti käytössä olevista työvaiheista hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä • pystyy päällisen valmistuksessa vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet jakriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja - osaa päällisen lestityksen perusteet ja jalkineen muokkaukset, tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit, tietää materiaalien ominaisuudet muokkauksen kannalta sekä tietää eri muokkaustapojen vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen - pystyy suoriutumaan lestitystöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ja laitteilla hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää - pystyy lestityksessä ja päällisen muokkauksessa vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä asiakkaalle ja koko työn onnistumiselle - pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko asiakaspalveluprosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja - osaa yleisimmät teollisessa valmistuksessa käytetyt lestitystyöt - tuntee lestityksessä käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet lestityksen kannalta - tietää, miten lestitys vaikuttaa valmiin jalkineen ominaisuuksiin - pystyy suoriutumaan lestitystöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää - pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä - pystyy lestityksessä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle - pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja - osaa yleisimmät käsityömaisessä valmistuksessa käytetyt lestitystyöt - tuntee lestityksessä käytettävät työkalut ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet lestityksen kannalta - tietää, miten lestitys vaikuttaa valmiin jalkineen ominaisuuksiin - pystyy suoriutumaan lestitystöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää - pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä - pystyy lestityksessä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle - pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja - osaa yleisimmät jalkineen korjauksessa käytettävät pohjaus- ja korkotyöt - tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet pohjaustyössä - tietää pohjaus- ja korkotyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen - pystyy suoriutumaan kaikista pohjaus- ja korkotöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ja laitteilla hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää - pystyy itsenäisesti suoriutumaan koneiden säätö- ja huoltotöistä - pystyy tekemään valmiiseen jalkineeseen pohjan ja koron muutostöitä huomioiden asiakkaan erityistarpeet - pystyy selviytymään työstä tuottaen asiakkaalle toimivan lopputuloksen - pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia asiakkaalle koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja - osaa yleisimmät teollisessa valmistuksessa käytettävät pohjaus- ja korkotyöt - tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet pohjaustyössä - tietää pohjaus- ja korkotyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen - pystyy suoriutumaan pohjaustöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää - pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä - pystyy pohjauksessa vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle - pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja - osaa yleisimmät käsityömaisessä valmistuksessa käytettävät pohjaus- ja korkotyöt - tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet pohjaustyössä - tietää pohjaus- ja korkotyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen - pystyy suoriutumaan pohjaustöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää - pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä - pystyy pohjauksessa vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle - pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeistä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa yleisimmät jalkineen korjauksessa käytettävät viimeistelytyöt • tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet • tietää viimeistelytyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen • pystyy suoriutumaan viimeistelytyöistä yleisesti käytössä olevilla laitteilla ja aineilla hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy viimeistelyssä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko asiakaspalveluprosessin onnistumiselle • pystyy esittämään asiakkaalle perusteltuja hoitoaine- ja lisätarvikesuosituksia korjattavien tuotteiden kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa yleisimmät teollisessa jalkineenvalmistuksessa käytettävät viimeistelytyöt • tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet • tietää viimeistelytyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen • pystyy suoriutumaan viimeistelytyöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista • pystyy viimeistelyssä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa yleisimmät käsityömaisessä jalkineenvalmistuksessa käytettävät viimeistelytyöt • tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet • tietää viimeistelytyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen • pystyy suoriutumaan viimeistelytyöistä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista • pystyy viimeistelyssä vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa oman alueensa komponenttivalmistuksen eri työvaiheet • tuntee oman alueensa valmistuksessa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää komponenttien merkityksen korjattavalle tai valmistettavalle jalkineelle • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä asiakkaalle ja koko komponentinvalmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään asiakkaalle perusteltuja komponenttivalintoja.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa oman alueensa komponenttivalmistuksen eri työvaiheet • tuntee oman alueensa valmistuksessa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää komponenttien merkityksen valmiille jalkineelle • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko komponentinvalmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa oman alueensa komponenttivalmistuksen eri työvaiheet • tuntee oman alueensa valmistuksessa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää komponenttien merkityksen valmiille jalkineelle • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko komponentinvalmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia muille osastoille koko prosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa oman alueensa kunnossapidon eri työvaiheet • tuntee oman alueensa kunnossapidossa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää kunnossapidon merkityksen valmiille jalkineelle • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yrityksensä koneiden säätö- ja huoltotoista sekä pystyy harkitsemaan, koska ulkopuolinen asiantuntija-apu on tarpeen • pystyy perustelevaan yrityksensä kone- ja laitekannan riittävyyden • pystyy esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia yrityksensä koneiden ja laitteiden sijoittelulle.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa oman alueensa kunnossapidon eri työvaiheet • tuntee oman alueensa kunnossapidossa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää kunnossapidon merkityksen valmiille jalkineelle • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista sekä pystyy harkitsemaan, koska ulkopuolinen asiantuntija-apu on tarpeen • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa oman alueensa kunnossapidon eri työvaiheet • tuntee oman alueensa kunnossapidossa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää kunnossapidon merkityksen valmiille jalkineelle • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotoista sekä pystyy harkitsemaan, koska ulkopuolinen asiantuntija-apu on tarpeen • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa yleisimmät jalkineille tehtävät toimenpiteet ja ortopediset muutostyöt sekä osaa neuvoa asiakasta sopivimman apuvälineen tai toimenpiteen valinnassa • tuntee laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet sekä apuvälineitä koskevat lait ja asetukset • tietää apuvälineiden merkityksen asiakkaan kannalta • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä • pystyy antamaan asiakkaalle asiantuntevaa informaatiota seikoista, jotka ovat tärkeitä koko apuvälinevalmistusprosessin onnistumiselle (esim. jalan rakenteesta, toiminnasta ja kävelystä) • tuntee yleisimpien jalkasairauksien vaikutukset ja pystyy yhdistämään tietämyksensä asiakkaan tilaamaan apuvälineeseen.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa yleisimmät jalkineille tehtävät toimenpiteet ja ortopediset muutostyöt sekä osaa neuvoa asiakasta sopivimman apuvälineen tai toimenpiteen valinnassa • tuntee laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet sekä apuvälineitä koskevat lait ja asetukset • tietää apuvälineiden merkityksen asiakkaan kannalta • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko apuvälinevalmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeistä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa yleisimmät jalkineille tehtävät toimenpiteet ja ortopediset muutostyöt sekä osaa neuvoa asiakasta sopivimman apuvälineen tai toimenpiteen valinnassa • tuntee laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet sekä apuvälineitä koskevat lait ja asetukset • tietää apuvälineiden merkityksen asiakkaan kannalta • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä joutuisuudella ja siten, että työn jälki on laadultaan hyvää • pystyy itsenäisesti suoriutumaan yleisimmistä koneiden säätö- ja huoltotöistä • pystyy antamaan asiakkaalle asiantuntevaa informaatiota seikoista, jotka ovat tärkeitä koko apuvälinevalmistusprosessin onnistumiselle (esim. jalan rakenteesta, toiminnasta ja kävelystä) • tuntee yleisimpien jalkasairauksien vaikutukset ja pystyy yhdistämään tietämyksensä asiakkaan tilaamaan apuvälineeseen.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa määritellä korjaamon resurssit • tuntee käytettävissä olevia metodeja ja tietää tuotannosuunnittelun merkityksen yrityksen kannalta • pystyy suoriutumaan suunnittelutyöstä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko jalkinekorjaamon asiakaspalveluprosessin onnistumiselle • pystyy esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia yrityksensä muutoksesta vastaamaan asiakaskuntansa tarpeita.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa teollisuudessa yleisesti käytettävät perustuotannosuunnittelu- ja seurantamenetelmät • tuntee käytettävissä olevat menetelmät ja tietää tuotannosuunnittelun merkityksen koko prosessin kannalta • pystyy suoriutumaan suunnittelutyöstä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa määritellä jalkineen valmistuksen resurssit • tuntee käytettävissä olevia metodeja ja tietää tuotannosuunnittelun merkityksen koko prosessin kannalta • pystyy suoriutumaan suunnittelutyöstä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • hallitsee korjaamossa tarvittavat materiaalitoiminnot • tuntee käytettävät materiaalit ja niiden tilaus-, varastointi- ja käsittelytavat • tietää materiaalitoimintojen merkityksen yrityksen kannalta • pystyy esittämään materiaalin seurannasta, varastosta ja varaston kiertonopeudesta luotettavat tiedot yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja riittävällä tarkkuudella • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko asiakaspalvelu- ja korjausprosessin onnistumiselle • pystyy esittämään asiakkaalle perusteltuja vaihtoehtoja jalkinekorjaamossa käytettävistä materiaaleista ja tarvikkeista.	Tutkinnon osan suorittaja • hallitsee kenkätehtaan materiaalitoiminnot • tuntee käytettävät materiaalit ja niiden tilaus-, kuljetus- ja käsittelytavat • tietää materiaalitoimintojen merkityksen koko prosessin kannalta • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • hallitsee käsityöpajan materiaalitoiminnot • tuntee käytettävät materiaalit ja niiden tilaus-, kuljetus- ja käsittelytavat • tietää materiaalitoimintojen merkityksen koko prosessin kannalta • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • hallitsee asiakaspalvelun yleiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä omassa työympäristössään • tuntee oman alansa asiakaspalvelussa tarvittavat välineet ja tietää asiakaspalvelun merkityksen koko prosessin kannalta • tuntee sisäinen asiakkuus -termin merkityksen • hallitsee asiakaspalvelussa tarvittavat vuorovaikutustaidot ja pystyy soveltamaan niitä erilaisissa asiakaspalvelutapahtumissa • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko asiakaspalveluprosessin onnistumiselle • pystyy asiakaspalvelutilanteessa esittämään perusteltuja korjaus- ja lisämyyntiargumentteja koko korjausprosessin kannalta tärkeitä seikoista • tuntee alansa oheispalvelut ja tuotteet.	Tutkinnon osan suorittaja • hallitsee asiakaspalvelun yleiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä omassa työympäristössään • tuntee oman alan asiakaspalvelussa tarvittavat välineet ja tietää asiakaspalvelun merkityksen koko prosessin kannalta • tuntee sisäinen asiakkuus -termin merkityksen • hallitsee asiakaspalvelussa tarvittavat vuorovaikutustaidot ja pystyy soveltamaan niitä erilaisissa asiakaspalvelutapahtumissa • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • hallitsee asiakaspalvelun yleiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä omassa työympäristössään • tuntee oman alansa asiakaspalvelussa tarvittavat välineet ja tietää asiakaspalvelun merkityksen koko prosessin kannalta • tuntee sisäinen asiakkuus -termin merkityksen • hallitsee asiakaspalvelussa tarvittavat vuorovaikutustaidot ja pystyy soveltamaan niitä erilaisissa asiakaspalvelutapahtumissa • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömäinen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa korjaamoliikkeen hoitamiseen liittyvät taloudelliset ja lainsäädännölliset rutiinit • tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää yrittäjyyden merkityksen koko prosessin kannalta • tuntee sisäinen ja ulkoinen yrittäjyys - termien merkityksen • osaa tulkita tilinpäätöksen tunnuslukuja ja tuntee yrityksen kirjanpidon merkityksen liikkeenpitämisen lähtökohtana • omaa työnantajan valmiudet • pystyy laatimaan yrityksen kehittämis- ja liiketoimintasuunnitelman.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa teollisuusyrityksen hoitamiseen liittyvät taloudelliset ja lainsäädännölliset rutiinit • tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää yrittäjyyden merkityksen koko prosessin kannalta • tuntee sisäinen ja ulkoinen yrittäjyys - termien merkityksen • osaa tulkita tilinpäätöksen tunnuslukuja ja tuntee yrityksen kirjanpidon merkityksen liikkeenpitämisen lähtökohtana • omaa työnantajan valmiudet • pystyy laatimaan yrityksen kehittämis- ja liiketoimintasuunnitelman.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa yrityksen hoitamiseen liittyvät taloudelliset ja lainsäädännölliset rutiinit • tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää yrittäjyyden merkityksen koko prosessin kannalta • tuntee sisäinen ja ulkoinen yrittäjyys - termien merkityksen • osaa tulkita tilinpäätöksen tunnuslukuja ja tuntee yrityksen kirjanpidon merkityksen liikkeenpitämisen lähtökohtana • omaa työnantajan valmiudet • pystyy laatimaan yrityksen kehittämis- ja liiketoimintasuunnitelman.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tutkinnon osan suorittaja • osaa korjaamoliikkeen toimintaan liittyviä erikoistöitä • tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää erikoistöiden vaatimukset ja säännökset • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistus- tai korjausprosessin onnistumiselle • pystyy esittämään asiakkaalle perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa erikoistyöalansa ja tuntee siihen liittyviä käytettävissä olevia toimintatapoja ja menetelmiä • tietää erikoistöiden vaatimukset ja säännökset • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.	Tutkinnon osan suorittaja • osaa erikoistöitä ja tuntee niihin liittyviä käytettävissä olevia toimintatapoja • tietää erikoistöiden vaatimukset ja säännökset • pystyy suoriutumaan työstään yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.

16 § Ammattitaidon osoittamistavat pykälissä 2 – 15

Tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito osoitetaan todellisissa työympäristöissä. Näytöissä tutkinnon suorittaja osoittaa, että hän täyttää kunkin tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset.

Näytöt suunnitellaan siten, että tutkinnonosassa määritelty ammattitaito tulee mahdollisimman laaja-alaisesti ja konkreettisesti esille. Näytöt muodostuvat ammatin kannalta keskeisistä työtehtävistä, ja näyttöä voidaan täydentää mm. kirjallisin tuotoksin, haastatteluin ja keskusteluin. Riittävän laaja-alaisen perusosaamisen taso pyritään selvittämään ennen näyttöä, ja siitä saatu aineisto tukee lopullista arviointia.